

Colleg. Balogh. 1. H. Balogh. 1. L. 11. D. 4. 2.
(KÜLÖMBÖZŐ)

VALLASOKNAK egy Idvőféges Hit-

ben, á Szent Irás Szerént,

Meg-Eggyezése.

Polem.

3703.

Tekéntetes és Nagy⁶ros, Nemes, Nem-
ze tes és Vite⁶l. adu Magyar-or-
szágban lé⁶ratásoknak Ec.
bé-mutatott. RMK I. 1423.

Ugyan azon Eggyességet ké-
váno Egy Lelki Vitez-
lő által;

Apostol. 1. Cor. 1. v. 10.

Kérlek titeket Atyámfiak, a mi Urunk
JESUS Christusnak neve-ért : hogy
azon-egyét mondgyátok minnyá-
jan, és ne legyenek ti-köztetek szá-
kadások. Legyetek pedig tökéle-
tesek azon értelemben, és azon iti-
letben:

POSONBAN,

Gründler Confirmed által, 1671.

Az Eggyesség-mó- dyáról, Rövid intés.

Késztényi szeretetből,
és a közönséges jor-
való indulatból me-
résztlem Nagyságtok-
nak és kegyelmekek-
nek, rövid írásban,
nem férd, illy nagy, és
fontos okokkal nehéz dolgot be-mutatni:
mely fok népeknek közönséges nyugodal-
mát, el-szakadot sziveknek Magyar-ország-
ban eggyességét, az ellenkező és egy mást
kárhoytato vallások békeségét; egy-más
közöt keferűféges gyűlölségek ki-irtását;
az Istenhez és Emberekhez köteles hívse-
gét, és fok lelkek idvőlségét foglallya magá-
ban. Mert, ki lehet oly maga feledet igaz
Haza-fia, á ki meg-tekintvén hogy á Régi
Magyarok eggyessége Istenhez és Koro-
nás Királyokhoz hívsegek, ennyi küülm-
böző

bőző vallásokról való sok veszedések kö-
zöt, ha mindenestől el nem veszett-is, de
nagyob részént ki-fogyot; ki lehet, mon-
dám, hogy fel ne ébredgyen, és Hazának
mostani állapotárul gondolkodván, a régi
eggyesleges békefégnek helyére hozására
ne gerjedezzen? hanem ha ki, nem csak az
igaz Magyar-vertől el-faiúlt, de még a Ke-
refztyéni szivtől-is tellyesféggel meg-fosz-
tatot.

Az igaz Hit pedi, oly szűkléges az Eg-
gyesfégre, és Országának megmaradására,
mely szűkléges a más éppület állására
az erős fundamentum. Hit nélkül lehe-
tetlen, hogy valaki Istennél kellemetes lé-
gyen, iria Sz. Pál. *Heb. 11. v. 5.* Embernek
pedig hív nem lehet, a ki Istennek nem hív.
*Fide erga Deos sublatá, statim fides erga
homines suâ sponte concidit, iria Cicero
1. de natur. Deor. és Lipsius Plutarchussal
nylván tanítja: Religio est vinculum, ugy
mond, five coagulum omnis societatis &
Iustitiæ firmamentum. Turbata Religio
Politiam turbat. Utque Fratrum odia a-
cerissima sunt, sic eorum ferè qui consortes
aliquando ejusdem Religionis fuère. Nem
szűklég erre mi-nékünk külső idegen Nem-
zetektől példát vennünk, magunk elég ke-
serves példát adunk az egész világnak.*
Mert

Mert minek-utanna a szűnetlen veszedel-
mekben epedett, és csak nem hamuvá lett
szerelmes Hazánkban, a Keresztyéni eg-
gyesfégnak kötele elszakada, és ennyi go-
noszság elárada, száz esztendőök forgála
alatt; mi otta a Religion veszdünk, az o-
ta ama' régi Magyarok egyességétől el-
menvén, erősségétől-is, mely tíz koronás
országot Pannoniában fondált, tellyesfé-
gél meg-fosztatván, bűneinknek érdeme-
szerént, oly dolgokat látunk s-kezünkkel ta-
pasztalunk, melyeket ha hirrel hallanánk,
el nem hinneink. Miért tehát minden e-
gyéb közönféges békefégnek meg-tartásá-
ra való módokat keresünk, a mi pedig min-
den veszedelmünk oka és kút-feje, mint
valami tudatlan orvosok, arról nemis gon-
dolkodunk. Ha a külömböző és ellenkező
Tudományok közzül, Egynél több igaz és
üdvösséges nincsen, ha sem a lelki egyesség,
sem a békefég kötele, Hit nélkül meg nem
marad; miért hogy félre tévén minden e-
gyéb veszedelmes és kárhozatra vivő val-
ásfokat, az egy bátorfágos Hithez nem ra-
gaszkodunk. *Meddig sántikáltok két
felé 3. Reg. 18. Ha az Úr az Isten, kö-
vessétek ötöt; ha pedig Baal kövessétek
azt: Ha Augustana, avagy Helvetica Con-
fessio igaz és üdvösséges, tériünk minnya-
jan*

jan egyikére. Csak hogy nem láttuk
 melyikre a kettő közzül? Mert egyik sem
 bizoníthatta *egy maga vallásának tu-*
lajdon erős argumentával, hogy he-
 lyesb, és volna képpen igazab a másiknál
 kit egyik eretnekez, és tévelygésnek, ha-
 mis tanítáknak tart. *Tulajdon argumen-*
tómmal, erősséggel, mondam; mellyel a-
 zon erőben, úton, és módon ne élhessen az
 ellenkezőfél is, az ő hitinek hasonlo erősi
 tésére. Mert ha élhet más is véle, azon
 erőben, úton, és módon, nem lehet bizonyos
 benne, s másokat sem tehet azzá, hogy he-
 lyesb s bátorfágosb egyik a másiknál, és
 következendő képpen, hogy egyedül igaz
 Evangelica? Mivel azért Augustana, és
 Helvetica Confessio közzött, oly argumen-
 tómmal különböztetés nem lehet, mely e-
 gyedül az Augustana, vagy egyedül az Hel-
 vetica vallásra illyek, s ne legyen köz, vagy
 peres mind a kettővel, szükségos képpen kö-
 vetkezik, hogy egyikhez sem ragazkod-
 hatunk inkább, hogy sem a másikhoz. A'
 Pápiák dolga nem így vagyon. Mert
 ők oly okokkal különböztetik a magok
 hitit, minden egyéb ellenkező tudomá-
 nyoktól, mellyek egyedül az ő tanításokra
 és hitekre illenek. Mivel ők azt hiszik és
 tanítják, hogy ha színtc írva nincs is né-
 mely

mely tudomány a szent Írásban, de a mi az
 Apostoli üdöktől fogva bé-vétetett, a Ke-
 resztyén világtól, és *Ecclesiától*, azt úgy
 hiszik, mint, hogy azok a levelek, mellyek
 Sz. Pál neve alatt nállunk vannak, nem ol-
 lyanok, mint a kiktől maga írta 2. *Thef. 2.*
v. 2. hogy ő nevére irtak mások is levele-
 ket: hanem ugyan valóságga Sz. Pál írási:
 és hogy ezek oly éppen maradtak a mint
 Sz. Pál írta. Azon képpen, ha valamit ki-
 kel az Sz. Írásból Consequentiák által hoz-
 ni: Bizonyos mód vagyon a Pápiákánál,
 melyből tudhatni, hogy csalatkozhatatlan
 az ő Consequentiájok, s magyarázattok,
 tudni illik mikor az Anyaszentegháznak
 közönséges itéleti ezt javallya: Mert a
 Christus asscuratioia szerént az őrdög ere-
 je és csalárdfága győzedelmet nem vehet
 az Ecclesián, hogy azt hamisságba ejtessé.
 Tehát a mely dolgokat az Ecclesia ki-hoz
 a Sz. Írásból, nem lehet azokban hamisság.
 Evvel az argumentómmal, azon úton és
 módon nem élhetnek az ellenkezőfelek.

II. Midőn az Ellenkezők valamely Hi-
 tünk ellen valo dologról vetekednek ve-
 lünk, azt mondjuk: hogy ők indítottak
 pert ellenünk azokról; mi régen *Pacifica*
*possessio*ban fok száz esztendőök forgála a-
 lat, békeséges uraságban és birodalomban
 voltunk

voltunk azoknak a vallásoknak ; ugy mint
a szenteknek könyörgéséről, Halottakért
valo imádságról, &c,

Nem tartozunk mi bizonyítani, hanem a
ki pert indítot, annak kötelessége, hogy elle-
nünk bizonyítson. *Es Actore non pro-
bante accusatus innocens pronuntiatur* :
minden igazság szerént vallásunkban béke-
ségben maradunk. III. *Ex supera-
bundanti*, noha nem tartoznánk, Sz. Írás-
sal bizonyítjuk vallásunkat, de nem úgy,
mint az Ellenkezők, kik az Isten igéjének
magok tetzése szerént valo magyarázat-
tyából, Consequentiából, az az csak tulai-
don magok gondolattyaiból erősítik tanítá-
sokat : hanem az egész régi Keresztynség,
és a Szent Doctorok egyenlő értelméből.
Mert ha a sz. Írást okosan egybe horgyuk,
és nem facsariuk tétova agyaskodásunk
szerént, hanem igyenes folyásában és elei-
től fogva meggyökerezet értelmében had-
gyuk, mindenkben a mi vallásunkat erősí-
ti, és az ellenkezőket kárhoztattya, a mint
ezennel meg-mutattjuk.

Az

Az Romai közönséges Anyaszent,
egyháznak, Keresztényi tudo-
mányról és Hitről
valo

VALLÁS TÉTELE

*Az Istennek tiszta, és nyilván
valo Szent-igéjéből.*

Közönségesen valljuk és hiszük, va-
lami az Apostoli Credónak tizen-
két ágazati, és Isten igéie által, az
Egy igaz Istenről, Sz. Háromságról,
Menynek és Földnek teremteséről, Adám-
esetiről, Christusnak meg-teszteléséről és
Váltágáru, az Sz. Léleknek szenteltetésé-
ről, az Egy Catholica, avagy közönséges
Keresztyn Anya szentegyházról, az Bű-
nöknek bocsánattya, az Anyaszentegy-
háznak Sacramentumiról, és holtunk után
valo más életről előnkbe adatik.

*Czikkelyenként pediglen, az Istennek
tiszta szent-igéjéből
valljuk.*

A

Első

Elő Rész.
A' CHRISTUSROL.

I.

Hiszük, hogy az Ige Testé lett, *a.* született Szűz Mariától, *b.* és hogy á testben szenvedett *c.* és Isten maga vérével váltotta meg é világot *d.* úgy hogy hitetők legyenek, á kik nem vallyák, hogy á Jesus Christus á mi testünkben jött volna. *e.* *Kárhoztattuk azért mind azokat, á kik tagadgyák, hogy az Isten Fia á mi testünkben jött, és vérént ontotta légyen.*

II. Hiszük hogy Christus úgy ontotta vérént fokakért *f.* hogy egyszer s-mind, önön magát, mint igaz közben-járo az Isten, és az emberek között, adta mindenkért, váltságul *g.* és nem csak á mi bűneinkért, ha nem az egész világe-ért is *h.* úgy-mint, ki minden embert idvözölni akar, és az igazság ismételre jutni. *i.* *Ezekkel ellenkezőket, úgy mint hogy nem mindenkért szenvedet, és nem mindeneket akart idvözölni, kárhoztattuk.*

III. Hiszük,

a. 1. *Jo.* 1. v. 14. *b.* *Luc.* 2. v. 6. *c.* 1. *Pet.* 4. v. 1. *d.* *Ált.* 20. v. 28. *e.* 2. *Jo.* v. 7. *f.* *Matth.* 26 v. 28. *g.* 1. *Tim.* 2. v. 5. *h.* 1. *Jo.* 2. v. 2. *i.* 1. *Tim.* 2. v. 4.

III. Hiszük, hogy Christus szállot alá poklokra *k.* úgy pedig, hogy le szállot előbb á földnek alsó részeire *l.* maga vérének es Váltságának erejével ki bocsátta a foglyokat *m.* azoknak is á Lelkeknek, á mellyek a tömlőczben valának, Lélek szerént le szállván praedikállot idvösséget, *n.* és bátorságon által vitte őket, meg fosztván á Pokolbéli fejedelemségeket és hatalmaságokat *o.* *Mindeneket pedig, á mellyek ezekkel ellenkeznek, kárhoztatunk.*

IV. Hiszük, hogy Christus fel-ment mennyekben *p.* és nem mindenkor maradot minálunk, *q.* test szerént fel-vitetet *r.* és tanítványok izemők láttára fel-emeltetett *s.* úgy hogy el vált tőllok, és által-vitetett. *t.* Mind azon által, ugyan azon Christus maga testével á Vacsoján jelen vagyon *u.* annak felette Pálnak látható képpen meg-jelent *x.* és á hol ketten, vagy hárman ólvez gyűlnek az ő nevéb, ott vagyon közepettek *y.* azért mondgya hogy velünk vagyon mindennap, világ végezetig *z.* és az Anyaszentegyházban

A 2

ban

k. *Symb. Apost.* 1. *Eph.* 4. v. 9. *m.* *Ib.* *n.* 1. *Pet.* 3 v. 19. *o.* *Col.* 2. v. 13. *p.* *Symb. Apost.* item *Eph.* 4. v. 8. 9. 10. *q.* *Marc.* 14. v. 8. *r.* *Marc.* 16. v. 19. *s.* *Ált.* 1. v. 9. *t.* *Luc.* 24. v. 51. *u.* *Matth.* 26. *x.* *Ált.* 9. v. 17. *y.* *Matth.* 18. v. 20. *z.* *Matth.* 28. v. 20.

ban vagyon, mint Fő, kiből az egész testkérte, hogy örökké vélek maradjon. *Ezeket hiszük, és ezekkel ellenkezőket,* egybe-köttetett † noha mennyekben fel ment *hogy valaha az Ecclesia lap-* hogy mindeneket be-töltene * mellyek irva *vangot, avagy lathatatlan volt, és el-té-* vannak a Moyses törvényében, és a Profetákban. *** Mind ezeket hiszük, és az ellen valokat kárboztattjuk.*

† Eph. 4. v. 15. * Eph. 4. v. 10. ** Luc. 24. v. 44.
 § v. 26.

Második Rész.

Az Anyaszentegyházról, annak E-
 löl jároiról, Lelki Tanítóiról és
 Pásztoriról.

I.

Hiszük az Egy, Szent, Közönséges, Chri-
 stus Anyaszentegyházát, *a.* a mely *nek. i.* Annak felette Püspökököt tölt Sz.
 mint a hegyen helyhez tetett váras, és mint *Lelek által, az Isten Anyaszentegyházát,*
 a gyertya tartóra tetett gyertya nem rej- *vezérleni. k.* Kik minnyajan egy Ecclesia-
 tetthetik el *b.* meg láttatik, és meg ismérte- *ban vannak, mint egy akolban. l.* Kiknek
 tik, hogy ez az a mag, mellyet meg-áldott *is mondatott Sz. Petertől : Legeltesfétek az*
 az Ur. *c.* Es nem léfzen többé el-hagyatva *Istennek köztetek való nyáját, gondot vi-*
 tott avagy pufzta; hanem nyilván való örí- *felvén nem kényszerítésből, hanem szabad-*
 zói léfznek, kiket éyjel. nappal mindenkor *karatból Isten szerént : Sem az undok nye-*
 hallanak, *d.* kiknek Christus, az igazság *refég kedve-ért, hanem jo akaratból : Sem*
 Lelkét, kit é világ el nem vehet, az Atyától *kerzte.*

a. Symb. Apost. b. Matth. 5. v. 15. c. Isa. 61. v.
9. d. Isa. 62. v. 4. § 6.

II. Hiszük, hogy Christus, az Ecclesiá-
 nak menyben és e földön, mint egész test-
 nek feje *f.* a mint a férfit, feje az Alfszony-
 nak. *g.* Ki Péteren fondálta az Ecclesiát é
 földön, mondvan : Te Peter vagy, és e kö-
 szálon fogom építeni az én Anyaszentegy-
 házamat, és a Pokol kapui érőt nem vész-
 nek rajta. Es néked adom a mennyeknek
 országa kulcsait, &c. *b.* Es az után a maga
 Ecclesiájából fejedelmeket rendelt az egész
 földön. kik az ő nevének dicsőséget és em-
 lekezetit minden nemzetségekre terieszte-
 nek. *i.* Annak felette Püspökököt tölt Sz.
 Lelek által, az Isten Anyaszentegyházát,
 kik minnyajan egy Ecclesia-
 ban vannak, mint egy akolban. *l.* Kiknek
 mondatott Sz. Petertől : Legeltesfétek az
 Istennek köztetek való nyáját, gondot vi-
 felvén nem kényszerítésből, hanem szabad-
 karatból Isten szerént : Sem az undok nye-
 refég kedve-ért, hanem jo akaratból : Sem

A 3

ugy

Joh. 14. v. 17. f. Eph. 1. v. 22. Eph. 4. v. 15. Co-
los. 1. v. 18. g. Eph. 5. v. 23. h. Matth. 16. v. 18.
i. Psal. 44. v. 17. k. Act. 20. v. 28. l. Joh. 10. v. 16.

ugy mint uralkodván az Úr örökkégen, hanem példa lévén á nyájnak szivből, és mikor meg jelenik á Pásztorok Fejedelme, elvészitek á dúclőfégnak hervad hatatlan koronáját. *m. Ezeket vallyuk, és kárhoztattuk azokat, á kik tagadgyák, hogy Sz. Péter, és az ő Successori az Apostoli székbén fejei és Fejeáelmi, az Christus Anyaszentegyházának: és az ő Aklának egy Pásztor a légyen é földön.*

III. Hiszük, hogy az Anyaszentegyháznak valamely helyén, mint régenten Jerusalemben, az el szélledett Israel idejében, találkozhatnak vak, és tudatlan Pásztorok, és mint néma ebek *n. de á Közönséges Christus Anyaszentegyházába, léfznek á szenteknek tellyes-vóltokra Doctorok és Pásztorok, á szolgálatnak munkájára, és á Christus testének épülésére; hogy á hivek ide s-tova ne vitetteffenek á tudománynak és tévelygésnek minden szelétől. o. Mert á Hit á hallásból vagy on, p. mely predikallok nélkül nem terjedhet. q. A kik soha Iduetizt Christos el-jövetelétől fogva meg nem szűntek: mivel az Isten lelke, és az ő igéje szájokban helyhez tetett és helyhez tetve*

léfznek

m. 1. Pet. 5. v. 2. n. Isa. 56. v. 8. q. Eph. 4. v. 11. p. Rom. 10. v. 17. q. Ibid. v. 14.

léfznek az keresztyén magnak szájában örökké. *r. Hogy ezek vóltak, és léfznek az Ut-törvényben, hiszük: és kárhoztattuk mind azokat, á kik azt tartják, hogy valaha meg-szűntek volna ay nyilván való, igaz Predikátorok az Anyaszentegyházban.*

IV. Hiszük, hogy az Hit-dolgában támadott vetekedésekben Atyáinkat, és eleinket kel halgatnuk: mert tőlük vétetik az igaz értelem *f. nem, az magányos magabölcsefégehez és okoskodáfhöz támaszkodot itiletből. s. A ki á régi Atyák jó uttyárol kérdezkedik és azon jár r. és ha nem tudgya, á Pap szájából kerdezi á tudományt, és az idvősegnak törvényét, nyugodalmot talál lelkének. u. Kárhoztattuk azért azokat, kik á magok értelmét, az Atyák, és régi Papok, kiket igaz hitűknek tartunk, Sz. irás magyarázatának, előbb téfzik.*

V. Hiszük hogy á Keresztyén Anyaszentegyházban, mint egy testnek Külömb féle tagjaiban külömb cselekedetek, és ajándékok vannak; és némelynek adatik á Lelkeknek meg-választása, másnak á nyelveknek külömbfégi; másnak á beszédeknek magyarázása, és nem minnyájan magyarázhat.

A 4

rázhat

r. Isa. 59. v. 20. f. Deut. 32. v. 7. Eccl. 8. v. 11. s. Prov. 3. v. 5. r. Jer. 6. v. 16. n. Mal. 2. v. 7.

rázhatták az Irásokat, *v.* Ezekben pe-
dig némelyeket nehéz meg-érteni, melye-
ket a tudatlanok és álhatatlanok meg ha-
missítanak, a magok veszedelmére, *x.* mi-
velhogy semmi írásbéli Profétálás tulaidon
magyarázatból nem létszen *γ.* A Pászto-
rok pedig és Doctorok adattak a szolgálat-
nak munkájára, a Christus testének, épüle-
fére, hogy ne legyünk habozó kisdedek. *z.*
Innét Sz. János az több Apostolok írásí és
halála után is azt akaria hogy ötlet és a több
Pásztorit az Anyaszentegyháznak Isten
helyébe halgassuk, és erről mondgya, hogy
meg ismerjük a tévelygésnek és igazságnak
lelkét * ha őket halgattuk.

Azért kárhoztattya Isten az Irásnak
minden magános magyarázattát; a Docto-
rok s-Pásztorokhoz küld, hogy tévelygés
nélkül, díszesen, és rendesen légyenek min-
denek.

VI. Hiszük hogy az, a ki a Hitben tá-
madot Viszavonyásbán az Anyaszentegy-
házat nem halgattya, olyan mint Pogany
és Publicanus, *a.* és hogy tartozunk min-
nyájan azokat halgatni, valakik Isten A-
nyaszentgyházába előjaroink, és cseleked-
ni a

v. 1. Cor. 12. v. 7. & 28. x. 2. Per. 3. v. 16. y. 2. Per.
*1. v. 20. z. Eph. 4. v. 12. & 14. * 1. Job. 4. v.*
1. & 6. a. Matih. 18. v. 17.

ni a miket mondanak, noha némelyek go-
nosz példait nem kel követnük. *b.* Kár-
hoztattuk azért azokat, valakik az A-
nyaszentegyháznak, és annak előjaroinak
értelmét és Parancsolattját ellenzik,

VII. Hiszük hogy Püspökökre, miné-
mük valának Timotheus és Titus, a Papok
fel szenteltetése bizatott, a kéz reájok tétel-
e által, *c.* és hogy ezek, amazok iteleté és
büntetése alá vétettek. *d.* Es noha valami-
kor a közégnek meg engedtetett, hogy egy-
házi Szolgákat (Diaconusokat) válaszf-
szanak, és Püspökök eleibe praesentálják,
de senki azért a hatalmot nem vette, ha-
nem csak a Püspökök fel szentelése által. *e.*
Se a Predikáláshoz illendő személynek
nem tartatott senki, csak a ki ezektől Isten
névével küldetett. *f.* Es a több Papi tisz-
tekben, senki nem vészti magának a tiszte-
t, hanem a ki hivattatik az Istentől mint A-
ron. *g.* Megvettyük azért mind azo-
kat, valakik az Apostoloktól származot-
igaz és törvény szerént Püspököktől
nem választattak és nem küldetettek,
hogy a Szentfégeket ki-szolgáltassák, és

A s

az

b. Matth. 23. v. 2. c. 1. Tim. 5. v. 22. d. Tit. 1. v.
5. 1. Tim. 5. v. 8. e. Alit. 6. v. 3. & c. f. Rom.
10. v. 15. g. Heb. 5. v. 4.

az Euangeliomot (Isten igéjét) *prædizok pedig á jelek igaz hitnek bizonyági ; a*
kállyák. meg szállot testekből ördögöket ki-űzni ,

VIII. Hiszük Sz. Pállat, hogy az Anya-
 szentegyházban Apostoli és Egyházi Tra-
 ditiók, tudományok vannak, á minémükre
 kötelezi maga hiveit, vagy irás, vagy be-
 széd által vették volna b. és á miket tőle hal-
 lot Timotheus, mellyekre parancsolta hogy
 á töb hiveket tanítsa, kik egyebeket tanít-
 ván, maradékinak hadgyák. *i.* Maga Sz.
 János (ki az író Apostolok között utolsó
 volt) Gajusnak fok igazsági bizonyságokat
 szentől szembe való beszéddel hagyott,
 mellyek az Apostoli írásekben nincsenek *k.*
 Ma ki ézeken kívül hirdet, átok légyen. *l.*
Kárboztattjuk azért azokat, kik az Sz.
írással nem ellenkező tudományokat, és
csak szóval hagyott Apostoli Traditiókat
az Anyaszentegyházban lenni tagad-
gyák.

IX. Hiszük hogy Christus és az Apo-
 stolok, á természet felet való csodatételeket
 szűkefeseleknek tartottak, az Euangeliom-
 nak az hitelen Pogányok között való præ-
 dikálására. *m.* Noha vannak á kik ezeket
 ördög nevében lenni káromkodnak. *n.* A-
 zok

h. 2. Thess. 1. v. 4. i. 2. Tim. 2. v. 2. k. 3. 70. 12.
l. Gal. 1. v. 9. m. 70. 15. v. 24. n. Luc. 12. v. 15.

o. Marc. 16. v. 17. p. Matth. 24 v. 14.
 betegekét gyógyítani, úi nyelvekkel szólni,
 kígyókat fel-venni, és haláloft, ártalom-
 nélkül enni. *o.* Mellyek világ végeig, mig
 az Euangeliom prædikáltatik, Pogányok
 között léfznek. *p.* *Kárboztattjuk annak*
okáért azt az Ecclesiát, á melly ez hit-
béli külső jelekkel sobúl nem tündöklik.

o. Marc. 16. v. 17. p. Matth. 24 v. 14.

Harmadik Réfz.

Az Hitről, és Cselekedete-
 rekről.

Hiszük, hogy á Keresztyén Hit á remél-
 lendő dolgoknak állatya, és fundamen-
 toma : melly által, á láthatatlan dolgok-
 nak ismérétre vitetünk. *a.* De mind az ál-
 tal ez nem elégséges az idővégre, mert az
 ördögök is hisznek azzal, *b.* és-meg vallyák
 Christust Isten Fiának lenni. *c.* Es Szent
 Pál akár micfoda hitet szeretett nélkül ha-
 szontalannak. *d.* Sz. Jakab Apostol holt-
 nak mondgya, *e.* *Azért átok alá vettyük,*
valakik

a. Aët. 11. v. 1. b. Jac. 2. v. 19. c. Luc. 4. v. 41.
d. 1. Cor. 13. v. 2. e. Jac. 2. v. 14.

válekik magán, az Apostoloktól le-
írt Isteni Hitet, az Igazuláfra és id-
vőségre elégségesnek tanítták.

II. Hiszük hogy á kik igazán hisznek,
oly erősnek kel lennie szívek á hitben, hogy
semminémű kételkedéssel ne habozzanak, s
ezzel mind az által ki nem rekesztetik á fé-
lelem, hogy valaki á hittől szakadván, á
melyben áll, el ne essék, és hitetlenségeért
el ne vesszen. *g.* Mert ha el-tér az igaz
az ő igazságáról, és hamisságot cselekezik,
minden igazsági, melyeket cselekedett vól,
nem lesznek emlékezetben. *h.* Azért féle-
lemmel kel szolgálnunk az Urnak, hogy
valamikor el ne vesszünk az igaz útról, *i.*
á mint történt Sándornak és Himenæusnak,
kiknek hitek lévén és jó lelki ismeretiek,
el szakadtak, és Satannak adattak. *k.* Mert
nehéz azoknak á kik egyszer meg-világo-
sítottak, és részekek lóttek á Szent Lelek-
ben, és meg el-estek, ismét meg-újítani á
pénitentia által. *l.*

Azokáért Sz. Pál félvén, hogy maga
meg ne vetessék, vervén á Tesztét, szolgál-
lat alá veti vala, *m.* míg Isteni íclentésből
bizonyossá lótt, hogy semmi dologért á Chri-

stus

f. Rom. 4. v. 20. *g.* Rom. 11. v. 20. *h.* Ezech.
13. v. 24. *i.* Psal. 2. v. 11. *k.* 1. Tim. 1. v. 18.
l. Heb. 6. v. 4. *m.* 1. Cor. 9. v. 27.

stus szeretetétől elnem válhat. *n.* Kárboz-
tattuk azért azokat, kik Isteni jelente-
sen ki-vül, úgy bátorították á hitveket,
hogy bizonyosak legyenek magok hitéről
és igazulájáról, mintha azt el nem v eszt-
hetnek.

III. Hiszük hogy á Sidó, és akarmelly
Istentelen ingyen igazul meg á Jesus Chri-
stus kegyelméből és válttságából való hit ál-
tal, á Törvény cselekedeti nélkül, *o.* mert
az Isten ajándeka, nem mi tőlünk, avagy
cselekedetünkől, hogy ne dicsekedgyünk. *p.*
Sőt akarmelly bűnös csak ingyen az Hit és
á Christus Jesus vére-által nyeri meg bűne-
inek bocsánattját. *q.* mind azért, hogy á
Hit üdvösségünk fundamentuma, *r.* s mind
pedig, mert á cselekedetek, nem érdemlik á
bűnösnek igazulását; mert ha kegyelem-
ből, már nem á cselekedetekből. *s.*

Mind az által aztis hiszük, hogy á cse-
lekedetekből igazittatik meg az ember, és
nem csak á hitből, *t.* mert á Törvénynek cse-
lekedőj igazulnak meg az Istennél, *u.* és á
ki igaz igazullyon még-is, *v.* mint Abra-
ham, á ki cselekedetekből igazult meg, ál-
dozván

n. Rom. 8. v. 38. *o.* Rom. 3. v. 24. *p.* Gal. 2. v.
16. *q.* Eph. 2. v. 8. *r.* Eph. 1. v. 7. *s.* Heb.
11. v. 1. *t.* Rom. 1. v. 5. *u.* Jacob 2. v. 24.
v. Rom. 2. v. 13. *w.* Apoc. 22. v. 11

dozván az ő fiát Iſakot, az oltáron. *v.* Mifszeregete ki-ontatott á mi ſzivünkben: *d.* és így öregbíti meg Iſten, á mi igaffagunk vezérlő munkánk vagy on, és bátorfaggal való teményinek nevedekéſet, hogy meg gazdabozzája menetelünk, á hit által, de úgy ha gulván, bévelkődgyünk á loſágos cſeleke á szereteten meg-gyekeretünk, és funda- detben. *x.* Kárhoztattjuk azért min mentomot vetettünk, *e.* mert á szeretet fő- azokat, á kik azt tartják, hogy az cſele- dézi be á bűnök főkalágát. *f.* Kárhoz- kedetek érdemből igazul meg á bűn- tattjuk azért azokat, kik azt tartják, ember; *s.* mind azokat, kik tagadgyak, hogy á Hit és az Iſtenben való bizoda- hogy az Igaz, érdemes jó cſelekedetek ál- lommal magán, és nem á szeretet által iga- tal még-is igazulhat és nevedekhet az i- zulunk.

gaffágban Iſten előtt.

IV. Hiſzük hogy mi igazulunk Chri- ſtusban való hitből, melly á szeretet által munkálkodik, *y.* úgy hogy szeretet nélkül minden, és magán cſak á Hit ſemmit szem- haſznál. *z.* Mert tudgyuk, hogy á halál- ból által-vitettünk az életre, mert szere- tünk; *** Miként Magdolnának meg-bo- cſáttatának fok bűnei, mert igen szeretett. Mert az igaz emberben, kíváltképpen é há- rom vagyon: á Hit, á Reménſég, á szeretet: ezek közzül pedig nagyob á szeretet. *b.* Mert Reménſég által-is idvőzülünk, *c.* mel- ly akkor meg nem ſzégyenit, mikor az Iſte ſzere-

V. Hiſzük hogy az Iſten el-törle é mi bűneinket mint á folyhót á levegő égtől, *g.* és azokat Chriſtus, á meg szenteleſe által, az ő kinfzenvedéſének érdemivel, úgy el- véſzi, hogy le tűröltetvén á bűn rutlága, ſzent és macula nélkül legyen á Lelek, *h.* és á Sötétſégből á világofágra által-vitetvén minden jóſágban, és igaffágban, és igaz mondásban járunk. *i.* Azért noha á Vá- gyodás, avagy Concupiſcentia, á mely bűnt ſzülhet, bennünk lakik, *k.* mind azon által á bűnök nem cſak be-fedeztetnek á Chriſtus érdemével, hanem meg-is bocſát- tatnak, *l.* mivel á világofſág ſötétſéggel, az igaffág

v. *Jacob* 2. v. 21. *x.* 2. *Cor.* 7. v. 10. *y.* *Gal.* 5. v. 6. *z.* 1. *Cor.* 13. v. 2. *** 1. *Joh.* 3. v. 14. *a.* *Luc.* 7. v. 47. *b.* 1. *Cor.* 13. v. 13. *c.* *Rom.* 8. v. 24.

d. *Rom.* 5. v. 5. *e.* *Eph.* 3. v. 12. & 17. *f.* 1. *Pet.* 4. v. 8. *g.* *Iſa.* 44. v. 22. *h.* *Eph.* 5. v. 25. *i.* *Eph.* 6. v. 6. *k.* *Jac.* 1. v. 15. *Rom.* 7. v. 20. *l.* *Pſ.* 31. v. 1.

igasság a hamissággal, Christus Beliállál együtt nem lehetnek. *m.* Kárhoztattuk azért mind azokat, valakik azt hiszik, hogy a bűn rutjsága az igazulás után az ember lelkeben marad, és csak be-fedetik, nem bocsáttatik.

VI. Hiszük hogy a mint egy ember bűne által lelekben meg-holtunk; úgy az egy Jesus Christus malasztja sokkal inkább bévelkedik bennünk, az el veszett igasságunk vissza adása által; mert mikeppen a vetek uralkodot a lelek halálára: úgy uralkodik azon lelekben a kegyelem, az által az örök életre. *n.* Mert meg uiúlunk abban a Szent Lelkeknek belénk, öntése által; kit ki öntött mi réánk beülésen a mi idvőztető Jesus Christusunk által, hogy meg-igazulván az ő malasztja által, örökösilegyünk az örök életnek. *o.* Kárhoztattuk azért azokat, kik, hogy az eredendő bűn lelki halála mindenestől elvételük az igazulás, és az belénk öntött Szent Lélek malasztja által, tagadgyák.

VII. Hiszszük, hogy noha sokakban vétkezünk minnyájan, *p.* követvén Vágyódásunkat; *q.* mind azon által Lélek szerént járhat-

m. 2. Cor. 6. v. 14. *n.* Rom. 5. v. 15. *o.* Tis. 3. v. 6. *p.* Jacob 3. v. 2. *q.* Jacob 1. v. 15.

járhatunk, és a testnek kívánságait véghez nem víszuk, *r.* s. a mi hivatalunkat követvén nem vétkezünk *s.* mint Job sem vétkezék szavaiban. *s.* Jofias és Dávid tellyes-lelkéből, és minden erejéből az Urhoz tért, Moysesnek minden törvénye szerént. *t.* Zachariás és Ersebet Isten előtt igazak valának, járván az Urnak minden parancsolatiban. *u.* Es valaki az Istentől született, bűnt nem cselekezik, *v.* valamig az Istent és felebarátyját szereti. Mert minden törvény ez egybē teliyefedik-be. *x.* Kárhoztattuk azért mind azokat, kik tagadgyák, hogy valami jó cselekedetünk lehet bűn nélkül: és elhítetik: hogy semmit évilágon, az Isten parancsolatiban meg nem tarthatunk.

VIII. Hiszük hogy Isten hatalmot adott nekünk életnek és halálnak, áldásnak és átoknak szabad választására; hogy szerezhessük ötet, avagy gyűlölhessük, engedgyünk neki, avagy ellent álljunk. *y.* mert nincsen erre avagy amarra kételenységünk, hanem hatalmunk a magunk akarattyan; *z.*

B ojuk

v. Gal. 5. v. 16. *f.* 2. Pet. 1. v. 10. *s.* Job 1. v. 22. *g.* 4. Reg. 23. v. 25. *h.* 3. Reg. 14. v. 8. *n.* Luc. 1. v. 6. *v.* 1. Job 1. v. 9. *x.* Gal. 5. v. 14. *y.* Deut. 30. v. 19. *z.* 1. Cor. 7. v. 37.

ojuik pedig magunkat, hogy mikor hivat-
tatunk á szent Lélektől, az ő malasztya ál-
tal, ellent ne álljunk, mint az kemény szí-
vű emberek, melyet meg cselekedhetünk, ha
az Isten kegyelmét meg vettyük, mint ama
Isten ellen tufakodo Sídók. * *Kárhoztat-
tyuk azért azokat, valakik azt tartják,
hogy nincsen hatalmunk á szabad választá-
sra, á jó és gonosz között; és hogy el-
lent nem állhatunk az minket hozzá-hívó
szent Lélek malasztjának: es kételem-
ségből cselekszünk mind jót, s-mind go-
noszt.*

X. Hiszük, hogy noha haszontalan szol-
gák vagyunk; kik, á mit meg kellett csele-
kednünk, meg cselekedtük, a. és semmi jó
nincsen bennünk, melyet nem vettünk vol-
na b. úgy hogy Isten malasztja legyen az
örök élet, a. mind az által az hívésért, kit
Urunkhoz, az ő tőlle vőtt malaszt által,
mutatunk, és az ő fogadásának igazságáért
a-jutalom igiretiért, d. kiki mind tulajdon
jutalmát véli az ő munkája szerént, e. mert
á szentek ő véle dűcsőségben járnak, mert
méltyók, f. és egy szem-pillantás-ig valo ha-
boru-

* *Act. 7. a. Luc. 17. v. 14. b. 1. Cor. 4. v. 7.
c. Rom. 6. v. 23. d. Matth. 25. v. 22. e. 1. Cor.
8. v. 8. 13. Pf. 17. v. 21. Ps. 28. v. 12. f. Apoc. 3. v. 4*

borúságunk ez életbe, á dűcsőségnek örök-
ké való nagy vóltát szerzi. g. Innen az
utolsó ltélet napián, nem csak az irgalma-
ságnak jó cselekedetekért az örök élet; ha-
nem az irgalmatlanoknak gonofzságáért,
az örök-tűz kárhozat adatik. b. *Kárhoz-
tattyuk azért, valakik tagadgyák hogy
á Christus hű szolgainak jó cselekedeti
nem érdemesek az örök életre, és hogy a-
zok-ért nem adatik bér és jutalom, mi-vel
Isteni gratiabol vannak.*

g. 2. Cor. 4. v. 17. b. *Matth. 25. v. 35.*

Negyedik Rész.

Parancsolat-nélkül tanácslott dolgokrol.

I.

Hiszük hogy az házasságot meg tiltani,
melyet Isten Paradicsomban szerzett,
tévelygő tudomány. a. Azokáért á ki há-
zasságra adgya-is az ő szűzét, jól cseleke-
szik; és á ki nem adgya jobban cselekezik,
b. Es noha az özvegy-Afzszony á férje
halála után, ha férhez megyen jól cselek-
szik, de azért boldog léfzen, ha úgy ma-
rad,

B 2

a. 1. Tim. 4. v. 1. Gen. 2. v. 18. b. 1. Cor. 7. v. 38.
c. *Ibid. v. 40.*

rad, c. mint önnön maga Szent Pál, ki noha azt mondgya, hogy adatott néki, az ő teste ősfőne, a Sátán Angyala, a ki nyakonclapdossa őtet, d. de mind az által inti: Akarom minnyájotokat olyanoknak lenni, mint én magamat. Mondom pedig a nőteleneknek, és az özvegyeknek, jó nekik ha ugy maradnak, a mint én-is. Hogy ha magokat meg nem tartoztatták, házafulyanak meg. Mert jobb meg-házafulni, hogy sem égni. e. *Kárhoztattuk azért mind azokat, kik vagy kárhoztatták az Istentől szerzett házasságot avagy tagadgyák, hogy jobban cselekeszik, kik a Jézusfeleséget vagy tisztaságot házasságon kívül tartják, magokat meg tartoztatták.*

II. Hiszük, hogy lokan jól tisztelik az Idvezitőt, és az Urat, fogadafokat fogadván, és meg-adván, f. kik férfislágtalanok gyanánt magokat meg-metczették ményeknek orszagaért, nem minniáján fogyák meg ez ígét: Hanem csak a kik az Apostolokkal mindeneket elhadnak, még feleségeket-is. g. Minéműeknek kel lenni a Papoknak és Püspököknek, kik ha egy feleségek

d. 2. Cor. 12. v. 7. e. 1. Cor. 7. v. 8. f. 1. J. 19. v. 21. g. Matth. 19. v. 10. & 27.

gű férfiak, hivatallyok után, feleségekhez közel-ne járjanak, hanem magokat meg tartoztatván, Timotheus és Titus példája szerint szentül éllyenek. b. Mert a ki feleségnélkül vagyon, szorgalmatos azokra, a melyek az Uré, mint tessék az Istennek: a ki pedig feleséggel vagyon, szorgalmatos azokra, a melyek é világé, mint tessék a feleségének, és meg ofzlott. i. El kel azért távoztatni, hogy a Christus ellen bujalkodván, az első hitet, melyet Christusnak adott, kárhoztattával valaki meg ne szegye. k. *Kárhoztattuk azért azokat, kik tagadgyák hogy örökre való tisztaság fogadásával jól tiszteltetik az Isten: avagy hogy az Egyház-szolgai nem kötelesek az feleségtől való meg-tartoztatásra: és hogy a kik azt Istennek fogadták szabadon meg szeghetik hitőket.*

III Hiszük hogy az Apostolok Christus tanácsából hattak el mindeneket: házokat jofzágokat, és követték Christust. l. azért amaz ifiu, a ki meg tartotta volt a parancsolatokat, nem jól tett elmenvén Christustól, ki őtet hogy mindeneket el-hagyván, nagyobb tökéletetiséget kövessen hija vala: mert

B 3.

b. Tit. 1. v. 7. 1. Tim. 3. v. 2. i. 1. Cor. 7. v. 32. k. 1. Tim. 5. v. 11. l. Matth. 19. v. 27.

mert á gazdag nehezen nieri meg idvőfé-
gét, *m.* holott még a Christus tanácsi nem
követőinek is idvőfégre lüzükséges, hogy á
kiknek felelégek, jószágok vagy-on-is, le-
gyenek mint a kiknek nincs : mert el múlik
é világnak abrázattya. *n.* *Kárhoztattjuk*
azért azokat, kik tagadóják, hogy ezek
á Christustól tanácslott dolgok mind é föl-
dön könnyeb és nagyobb tökéleteségre
s-mind mennyekben dicsőségnek érdemért
hasznofok.

IV. Hiszük, hogy jó mindenkor imad-
kozni, és meg nem lüzünni, miképpen cse-
lekszik á Valasztottak gyülekezete, ejiel
nappal imadkozván, *o.* és miképpen cse-
lékettek azô testamentombá azok kik Isten-
nek ejiel és nappal á templomban böjtelé-
sekkel és könyörgésekkel szolgálnak vala.
p. Annak felette jó, á Jesus fanyargatását
á mi testünkben velünk hordozni. *q.* Ver-
vén azt, és az ô kevánfágit szolgálat alá
vetvén. *r.* *Kárhoztattjuk azért azt á*
gyülekezetet, mint meg-vettettekét, á
melyben é szüntelen valo könyörgést testi
fanyargatást, és verést nem iavállyák.

ötödik

m. *Matth. 19. v. 20.* *n.* *1. Cor. 7. v. 29.* *o.* *Luc.*
18. v. 1. & 7. *p.* *Luc. 2. v. 37.* *q.* *2. Cor. 4. v.*
10. *r.* *1. Cor. 9. v. 27.*

ötödik Rész.

A' Sacramentomokról és Aldozatról.

I.

Hiszük, hogy az Hivek fiai-is, Dáviddal
bűnben fogantattak, *a.* és természet sze-
rént minnyájan á harag fiai, *b.* úgy hogy
ha ki ujonnan nem születik vízből, és szent
Lélekből, nem mehet bé az Isten országá-
ba. *c.* Mind az által neminemű külső szen-
tetetéssel, á jó szűlék egyetülése által tisz-
tatnak az hivek magzati : mint meg szen-
tetetik á hitetlen Álszszony, á hiv-férő ál-
tal, *d.* nem-is illyeneknek lőtt az ígér-
et, hanem á kik Kereszteltetnek, és jól élnek
mint á többi, kiket Isten elő-hívat. *e.* *Kár-*
hoztattjuk azért mind azokat, kik á hi-
vek fiait kereszttség nélkül á szent Lélek-
ben és mennyeknek országában részesé-
tészik.

II. Hiszük hogy az Oltári Szentségben
á Christus teste, elevenítő Lélek nélkül,
semmit nem használ, mint á ki méltatlan-
vélzi azt, *f.* mind az által valósággal jelm
á Christus teste, mely mi éretünk adatott.

B 4

és 2

a. *Pf. 50. v. 7.* *b.* *Eph. 2. v. 3.* *c.* *Joh. 3. v. 5.*
d. *1. Cor. 7. v. 14.* *e.* *Mat. 2. v. 38.* *f.* *Joh. 6.*

és a pohár vér, mely bűnünk bocsanattya-
ért ki öntetett. *g* Christus ama bizonyí-
ga szerént is. Az én testem, bizonynal é-
tel, és az én vérem bizonynal ital; nem-
csak Jelben, a mint a mi atyáink Mánnát-
öttek, és meg hóltak: mert a ki észí ezt az
élő kenyeret, ki menyből szállot alá, örök-
ke él, *h* mivel az a kenyér, az Ur-testében
valo részefülés, *i* úgy hogy a ki ebből a ke-
nyérből méltatlan eszik, itéletet eszik ma-
gának: meg nem választván az Ur testét, *k*
melly szerént velünk léfzen világ végéig. *l*
Kárhoztattuk azért mind azokat, kik
az Oltári Sacramentomban, a Christus
testét, vagy valóságosan, jelen lenni, és
úgy vétetni tagadóyák: a vagy állat-
tyában más, nem élő kenyeret, az az, e-
leven Christus testét állatják.

III. Hiszük, hogy a ki az utolsó vacso-
rán mondotta tanítváninak: Igyatok eb-
ből minnyájan, *m*. (kik-is ivának abból
minnyájan, *n*.) mondotta azt-is: a ki é-
szik é kenyérből, örökké él, ha méltán-
eszik. Mert valaki észí é kenyeret, vagy
iszíza

g. Luc. 22. v. 19. h. Joh. 6. v. 49. i. I. Cor. 10.
v. 16. k. I. Cor. 11. v. 29. l. Matth. 28. v. 20.
1. Cor. 11. v. 26. m. Matth. 26. v. 27. n. Marc
14. v. 23.

iszíza az Ur-poharat méltatlanul, vétkezik
az Ur teste és Vére ellen: *o*. vétkezik, mon-
dam, mind a kettő ellen: mert mind a ket-
tőben egész. Innen Emausban-is, vevén
a kenyeret, meg-áldván, és tanítváninak
nyujtván, meg nyilatkoznak az ő szemek.
p. Es a Keresztyének Jerusalemben, ezek
peldájából, álhatosok valának az Aposto-
lok tudományában, és a kenyér szegése-
nek részeltetésében. *q*. Mert a ki parancsol-
ta hogy az ő testét egyűk, és az ő emleke-
zetire cselekedgyűk azt: nem parancsolta
a pohárral azon emlékezetet egy általlya-
ban, hanem *ha*, és *valamenyiszer* iszszuk.
r. *Kárhoztattuk azért mind azokat*
kik az Ur vacsorának egy szin alatt va-
lo vételét kárhoztatták.

IV. Hiszük hogy az Iduezitőnek, el-
jövetele után, a meg tért nemzetektől áldo-
zatokkal és ajándékokkal tiszteltetik az
Isten, *s*. és minden helyen, nap-kelettől fo-
gua nap nyugatig áldoztatik, és tiszta áldo-
zat mutattatik be néki, *s*. miképpen áldoz-
tak az Apostolok az Pál és Barnabas válasz-
tásában, *t*. a mint tanultak Christustól: ki
a vég-vacsorán, mint Melchisedech rendin

B §

való

o. I. Cor. 11. v. 27. p. Luc. 24. v. 30. q. Añ. 2. v.
42. r. I. Cor. 11. v. 24. Luc. 22. v. 19. s. Iñ.
19. v. 20. t. Malach. 1. v. 10. u. Añ. 13. v. 23.

való Páp kenyeret és bort áldozot az Istennek, * bizonyos igék által, szent testvére és vérévé változtatván: és Tanítváninak parancsolta, hogy azt cselekedgyék az ő emlékezetire. *v.* Ki noha halála által, mint az Új-Testamentomnak közbe-jároja, egyszer áldoztat meg-hogy sokaknak bűnökét ki meritené: holott pedig ezeknek bocsánattya vagon, nem szükséges már a bűnért olyan áldozat. *x.* Vagon mind az által oltárunk az Úr-vacforának áldozattára, melytől a Sidók méltán ki rekesztetnek: melyet-is példázot az Hulféti bárány-áldozat és étel. *y.* Innen szent nemzetség vagyunk, és a mi Papságunk Királyi papság. *z.* Es a meg engeszteltetésnek szolgáltatása adatot minékünk; A Christusér járunk azért követtségben, * mind addig, míg az Anti-Christus idejében élvétetik a szüntelen való áldozat. *a.* *Kárhoztattjuk azokat azért kik az keresztfán való véres áldozaton kívül tagadgyák, hogy Christus az utolsó vacsorán a kenyér és bor színe alatt, vér nélkül való áldozatot* az

v. Ps. 109. v. 4. Gen. 14. v. 18. *v.* Luc. 22. & 1. Cor. 12. *x.* Heb. 10. v. 17. *y.* Heb. 13. v. 10. Exo. 12. *z.* 1. Pet. 2. v. 9. * 2. Cor. 5. v. 18. *a.* Dan. 12. v. 11.

tött, és az Anyaszentegyházban, a Pápoknak, hogy azont cselekedgyék, halálának emlékezetire, hatta.

V. Hiszük, hogy az Apostoloknak és azok követőinek hatalom adatott, a szent Lélek ereje által, bűnök bocsátására, vagy meg tartására, *b.* de úgy ha azoknak megvallyák bűnökét, *c.* és az Apostolok idejébéli híveknek példáját követik, kik megvalván és ki beszélván az ő cselekedeteket, a bűnre vivő okokat és eszközöket, nyilván való életek meg jobbításával el hadgyák *d.* *Kárhoztattjuk azért mind azokat, kik ezt a hatalmot az Anyaszentegyház szolgáltaiban nem isméri, és azt tanítták, hogy nem szükséges a Gyónásban minden vétkeket elő-számlálni.*

VI. Hiszük, hogy a Püspökök kezeinek reá vetésével, az egy-házi szolgálk felszenteltetésében Ajándék adatik, *e.* melyet hirtelen, választás nélkül akar mi alkalmatlan személyre nem kell adni, *f.* kit magok példájával tanítottak az Apostolok, midőn bűjtőléssél és imádsággal meg-előzvé, Pált és Barnabást, a kezek reájok vetése által, Egyház-szolgákká, a Pogányokhoz való küldésre

b. Joh. 20. v. 22. *g.* Jac. 5. v. 16. *d.* Act. 19. v. 18. *e.* 1. Tim. 4. v. 14. *f.* 1. Tim. 1. v. 22.

Küldésre, rendelték. *g.* Kárhoztattuk azért mind azokat, valakik ez úttal és Ajándékkal, egyházi rendre, vagy nem szenteltettek, avagy e szentelést szűkségesnek nem tartják.

VII. Hiszük hogy jó bé vinni az Egyházi szolgákat a hivek betegségében, hogy imadkozván érettek és meg kenvén őket, olajjal az Ur Jesus Christus nevében a beteg, szent Lélek kegyelme által, mind nyavályájából s-mind bűneiből könnyebítsék. *b.* Kárhoztattuk pedig azokat kik az Utolsó-kenet Sacramentomban ilyen kegyelmet betegeknek meg-adatni tagadnak.

VIII. Hiszük hogy az illendő férfi és Afzöny-állat között való házasság Christusban, és az Isten Anyaszentegyházában, igaz Szenttség; mely által a férfi és az Afzöny állat meg-szenteltetnek, miként Christus a vő-legény Benteli az Anyaszentegyházat: annakokáért a feleség-ért mind átyát, anyát, elkel hadni, *i.* mind azon által a lelki házasságban Istennek adott hitet nem kel meg-szegni. *k.* Kárhoztattuk azért, valakik a Christus híveinek házasságot igaz szentségnek lenni tagadgyák.

IX. Hi-

g. Act. 13 v. 2. *b.* Jac. 5. v. 14. *i.* Eph. 5. v. 28. *k.* I. Tim. 5. v. 11.

IX. Hiszük, hogy az Isten igéie ellen, a szent-íráshoz semmit sem kel hozzá-adni, avagy abból ki-venni. *l.* Mind az által jól cselekszik az Anyaszentegyház mind régenten, s-mind mostan, innep napokat szabad akaratból az Isten tisztelégére, és jo-téményinek emlekezetire rendelvén: tartoznakis azok meg-állására a hivek, mikor Parancsollja, *m.* meltán-is, külömb-küölmb ceremóniákkal és emberektől, mint régenten Dávidtól, az Isten háza szolgálatyára szerzet rend-tartásokkal tiszteltetnek. *n.* Kárhoztattuk annak-okdért azokat, kik az Anyaszentegyház rend-tartását, és szent-írással nem ellenkező ceremoniáit káromlyák.

l. Dent. 4. v. 2. *m.* Heb. 13. v. 17. *n.* I. Paral. 25. v. 6.

Hatodik Rész.

A' meg-dűcsöült Szentek tiszteletiről, és segítségül hivatáru: az Ereklýeknek, és szent képek böcsűletiről.

Hiszük hogy az Istent kell imádnunk, *a.* és azon-kivül sem Angyalt, sem egyéb terem-

a. Matth. 4. v. 11.

teremtett állatot nem kel, mint Istent, imad-
nunk. *b.* Egy közbe-járat-is ismerünk, az
emberek és az Isten között Jესus Christust,
kinek vére-által meg-békéltettünk, *c.* mind
azon á'tal á szentek példájából (nem Pa-
rancsolatból) indítván, jólkövettyük Já-
cob Patriarchát, ki Istene után, az ő őriző
Angyalát kéré, hogy á Joseph fiait áldgya-
meg, *d.* miként Josve-is le-esvén arczal á
földre imádá az Úr seregének fejedelmét. *e.*
Tobiás imádá Raphaelt. *f.* Abraham á ha-
roin Angyalt. *g.* Loth kettőt. *h.* kiket, hogy
bé-fzállásra fogadott igaz Angyalok voltak,
bizonytva szent Pál. *i.* Mert midőn eze-
ket, mint Istennek kedves barátit, tisztelték
és imádták, nem tettek nagyob boszúságot
Istene, se nem kissebitették inkább a Chri-
stus közbe-járássát, mint mikor szent Pál az
élő hiveket kérte, hogy imádkozzanak é-
rette; holott semmi Parancsolat nem volt
arról. *k.* Kárboztattjuk azért mind azo-
kat kik Isteni tiszteletet tulaydonitnak á
szenteknek: *s-mind pedig, á kik azok*
tiszte-

tiszteletit, és segítségül hívásokat kár-
boztatták.

II. Hiszük, hogy á Szentek mennyek-
ben értik az emberek könyörgését, holott
nem csak az Isten Angyali előtt, hanem á
több mennyei szentek előttis, (kik nem
csak hasonlok, hanem egyenlők az Angya-
lokkal.) egy bűnös pēnitentia tartással,
és meg térésén nagyob öröm vagyón, hogy
sem az kilenczven kilencz igazaknak á jo-
ban-valo meg-maradásán. *m.* Így Samuel
á Bájos aszszony szavát halván, meg jelent:
kit-is Saul földre borúlván imádot. *n.* A-
braham halála utánis, Moyses és Profeték-
rol, á Gazdag és Lazar életéről, *o.* és egye-
bekről, kiket nem akart fiainak ismérni, *p.*
fokat tudott. Annak selette szolgáló lel-
kek vannak, szolgálatunkra küldetvén,
hogy időfégre vezérellyenek bennünket, *q.*
imádságinkat Isten-alcibe vigyék, *r.* mint
ama húszon negy vének, kikről emlekezik
szent János, *s.* és miért ne tulaidonicunk
annyit ezeknek, mennyit az atyánkfiái
vádolojának, az ördögnek? *t.* Kárboztat-
tuk

b. 1. Col. 2. v. 18. Apoc. 2. v. 6. c. 1. Tim. 2. v. 5. & 6.
Colos. 1. v. 19. d. Gen. 48. v. 16. e. Jos. 5. v.
14. f. Tob. 12. v. 12. g. Gen. 18. h. Gen. 19.
i. Heb. 13. v. 2. k. 2. Thess. 3. v. 1. Heb. 13. v. 18.
Rom. 15. v. 30.

l. Matth. 22. Marc. 11. Luc. 20. m. Luc. 15. v. 7.
n. 1. Reg. 28. v. 14. o. Luc. 16. p. Isa. 63. v.
16. q. Heb. 1. v. 14. r. Tob. 12. v. 12. s. A-
poc. 5. v. 8. t. Apoc. 12. v. 10.

gyuk annakokáért azokat, kik tagadgyák
 hogy á mennyei szentek, á mi könyörgé-
 siuket halgattják: avagy azt tartják,
 hogy á szentek könyörgések segítsége,
 Isten neve dűcsősege ellen való.

III. Hiszük hogy á segítségül hivatott,
 és könyörgésinket halgato szentek, nem
 csak közönségesen az élőkért, vagy egész
 nemzetért, hanem egyenként személyek-
 ért is imádkoznak: mint Zacharias Pro-
 fectánál az Angyal Jerusalemb városáért kö-
 nyörgött Istennek, s. és Raphael Tobias kö-
 nyörgést Isten eleibe vitte. Kárhoztat-
 tyuk azért azokat, kik szenteknek egyén-
 kent reánk való gondviseléseket tagad-
 gyák.

IV. Hiszük hogy á Christus Anyaszent-
 egy házának igirte Isten, hogy mind az he-
 lyét meg dicőíti, s mind pedig á helyben
 hagyott szentek lábai nyomdokit imádgák
 v. Aztis tudgyuk, hogy az Isten szekré-
 nyét Dávid tiszteletben tartotta, s. és hogy
 Josias Király az el temettetett Profeta tete-
 mit meg bőcsülte: Annak felette hogy á
 Christus koporsója dűcsőléges léfzen, y. tett-
 zet is Istennek, szent Pál készkenői és ő-
 vedzői

• Zach. 1. v. 12. s. Tob. 12. v. 12. v. Isa. 60. v.
 13. s. 1. Reg. 6. 7. Isa. 11. v. 10.

vedzői ajátatos tétele által, csudákat, á be-
 tegségek, és gonosz lelkek üzésével, csele-
 kedni. z. Annak okáért kárhoztattjuk
 azokat, kik Christus és szentekhez tar-
 tozó szent dolgoknak, úgy mint szent ke-
 reszt, koporsó, és egyéb ereklyéknek il-
 lyen tiszteletit káromlyák.

V. Hiszük hogy semmi jelt, avagy fa-
 ragott képet nem kel csinálnunk, hogy azt
 imádgjuk: * de azért jeleket és képeket,
 tartani az Istennek és szenteknek emlekez-
 tetetésére és tiszteletire, az Isten szekré-
 nyére fel csináltatott Cherubim, a. avagy
 a keresztfán függő Christust abrázolo, Ercz-
 kigyónak á pulztában, b. példájából, és á
 Jesus nevét halván, térdet hajtani, hogy az-
 zal őtet Iduesztő Urunknak vallyuk, dicő-
 retesnek tartjuk. e. Kárhoztattjuk a-
 zért mind azokat, kik Isteni tiszteletet
 téfsznek, az Isten és szentek képeinek:
 mind á kik azokhoz illendő külfő tisztele-
 tit nem agdyák.

z. Act. 19. v. 11. * Exo. 20. Deut. 4. a. 2. Reg.
 6. v. 2. Exo. 25. v. 18. b. Num. 21 v. 8. Joh. 3.
 v. 14 e. Philip. 2. v. 10.

Hetedik Rész.

A' Purgatoriumról, és Mennyei
bódogságról.

I.

Hiszkük, hogy á föld-alatt találkoznak
ollyak-is, a kik JESUS nevére térdet
hajtnak, *a.* és hogy az Isten némelyeket
alá viszen poklokra és vízfzra-hoz, *b.* Chri-
stus válttságának éreivel; a' mint maga ha-
lálakor több szent Atyák lelkeit, ez fogtság-
ból meg-szabadította. *c.* Mely mind addig
lesz - míg minnyájan meg szabadulván á'
romlandósnak szolgálattól, testel eg-
gyütt az Isten fiai dicőfélegének szabadságá-
ra jutunk. *d.* Kárhoztattuk azért azo-
kat, kik á föld alatt, ilyen Christust tisz-
telt, és az ő verével szabadulando fog-
lyokat lenni tagadják.

II. Hiszkük, hogy oly igaz és kemény
az Isten itéleti, *e.* hogy hívőkodo szót sem
viszen ember az utolsó itéletre, mely bün-
tetlen maradgyon, *f.* avagy hogy á ki at-
tyafiára haragszik, á tömlőczben, az meg-
érdemlet büntetése utolsó fellyéréig ne lé-
gyen

a. Philip. 2. v. 10. *b.* 1. Reg. 2. v. 6. *c.* Zach. 9.
v. 11. *d.* Rom. 8. v. 21. *e.* Ps. 118. v. 137.
f. Matth. 12. v. 36.

gyen; azért-is ez élet után nemelly bün-
tetések vannak, melyek meg bocfátatnak,
mások soha meg nem bocfátatnak, *g.* és
amazok á választottaknak, kik Christuson
fondallyák cselekedeteket, büntetési lész-
nek; melyek az hozzájuk ragadott fogyat-
kozáfokat, mint valami pozdoriát és szé-
nát, á tisztító tűz által émélsztik, *h.* hogy ma-
gok idvőzüllyenek; még azok is, á kik e-
vilag végén, ez életben nem elégségesen
részefültek á Christus szenvedésiben: *i.*
mert ezek, ha semmi mocskok-nélkül nem
találtatnak, azon tűz által, mely mindene-
ket meg-émélszt e földön, éppen meg kel-
tisztulniok. *k.* Kárhoztattuk azért a-
zokat, kik vagy apró bűnökben mocskol-
takat, avagy bűnökért még eleget nem
tötteket, tisztulás nélkül egyenesen me-
nyországba küldnek.

III. Hiszkük, hogy az élők jó cselekedé-
tivel, az halottak meg-segíttethetnek, *l.* a-
zért á Jabes-Galaadi férfiak is, az harczoa-
cset Saul-ért, és az ő fiai-ért hét-napig bőj-
töltek, *m.* és Judas Machabæus az el-eset-
vitézekért Jeruálemben áldozatokat tétete;
mivelhogy meg gondollya vala, hogy a kik

C 2

Isteni

g. Matth. 12. v. 32. Matth. 5. v. 22. *h.* 1. Cer. 3. v.
13. *i.* 2. Pet. 4. v. 13. *k.* 2. Pet. 3. v. 10.
l. 1. Cor. 15. v. 19. *m.* 1. Reg. 31. v. 13.

Isteni félelemmel aluttak vala el, igen jó el tétetett reménflegek volna azokban, hogy ha mi mocfok, a bálványok ajándékiból való ragadományban, avagy más vétekben ragadot volna hozzájuk, az elők imádfági és áldozátyok által, ki-tisztulnának. *n.* *Kárhoztattjuk azért mind azokat, kik az halottakért, ez világban élőknek Istenhez való könyörgéseket kárhoztattak.*

V. Hiszük hogy az Szentek a mennyi dicőtségben nem különbben, mint a csillag különböz a csillagtól a fényességben, *o.* és hogy a kik itten alázatosabb szívűek voltak a többiknél, ottan fellyeb magasztaltatnak. *p.* Mivelhogy kiki tulaidon jutalmát, az ő munkaja, és jófága szerént vészti. *q.* *Kárhoztattjuk azért azokat, kik semmi tekintet nélkül az emberek cselekedetire, minnyájokat éggyenlökké tészik a mennyi dűcsőtségben.*

n. 2. Mach. 12. v. 42. o. 1. Cor. 15. v. 4. p. Matt. 12. v. 4. q. 1. Cor. 3. v. 8.

Con-

Conclusio.

Végezetre, fok dolgokat hiszünk mellyek a Szent Írásban tulajdon nemek és nevezetek szerént írva nem találtnak, sőt különbben a Szent Írásból ki sem hozathatnak jó következtetésekkel, hanem az Ecclesiának eleitől fogva kézzől kézre adatot Traditiojából, tanitáfából; mellyeket velünk egygyütt be-vésznek, és tisztelettel követnek az Ellenközők-is. Mert

I. Hiszük, hogy az Isten, három személyben, Egy Allattyában. Ezt illyen szókkal sohúlt a Szent Írásban nem olvassuk. Jollehet Szent Jánosnál *1. Joh. 5. v. 7.* nyilván vágyon: hogy, Hárman vannak, a kik bizonyfágot téfznek Menyben: az Atya, az Ige, és a Szent Lélek, és é három Egy: mind azon által mivel a Szent Írás sohúlt, nem magyarázza micfoda értelemben Egyek? Sőt úgy látzanék hogy nem az Alaltban, hanem az Akaratban való Eggyeségről volna azoknak a szoknak értelmé, mint mikor Christus így kéri az Atyát, *Joh. 17 v. 11.* Szent Atyám tartsd meg őket a te nevedben. a kiket nekem adtál hogy eggyé légyenek, a mint mi-is. Es *1. v. 21.* hogy minnyájan eggyé légyenek, a mint te Atyám én bennem, és én te benned. Azért

C 3

a Szent

á szent Irásból bizonyosan nem tudhatni, mellyik á kettő között való értelemben kellyen venni.

II. Hiszük hogy Christus Allattában egyenlő az Atyával; mert maga mondgya. En s-az Atya eggyek vagyunk, és á ki engem lát, lattya az Atyát-is: még-is ugyan ot azt mondgya: Az Atyához megyek, mert az Atya nagyob nálomnál. Es á mint Parancsolatot adot nékem az Atya, ugy cselekezem. E két egy mással ellenkező értelmek között, mellyiken kellyen megállani, á szent Irás előnk-be nem adgya.

III. Hiszük hogy á Kereszttség és az Ur-Vacfora Sacramentom légyen; de á szent Irás sohúlt ném mondgya; Micfoda á Sacramentom? Szám szerént hány Sacramentom légyen? In specie, nevezet szerént, hogy á Kereszttség vagy az Ur-Vacfora Sacramentom: Hogy á Kereszttségben ezeket á számos szokot kel mondani: *En tégedet keresztellek* Atyának, Fiúnak és Sz. Lélek Istennek nevében.

IV. Hiszük hogy á kiket valamely Eretnek meg-keresztelt, azokat ném kel újonnan meg-keresztelni. Es hogy á kisded gyermekskék keresztelése jó és szükséges. Noha ezekről sohúlt nyilván való írást nem találunk. Sőt Christus Urunk azt hadta, hogy

hogy az Evangelium prædikáltassék, és ugy kereszteltessenek á Hívek.

V. Mely csalatkozhatatlan és tekéletes Isteni hittel vallyuk a Biblia tanítását, azon igaz hittel, és nem valami gyanúságos vélekedéssel hiszük, hogy mind azokat á könyveket, mellyek a Bibliában vannak Isten iratta; és oly éppen meg marattak, á mint Isten iratta. Mert ha ezt bizonyos hittel nem hinnők, semmit á Biblia tanítási között bizonyosan nem hihetnenk. Noha á Bibliában nem talallyuk irva, vagy nevezet szerént egyenként, vagy közönlégsen á Bibliának minden könyvéről, hogy azok Istentől irattak, és oly tisztán és éppen marattak mint az Isten iratta. De bár az Bibliában azt olvasnok-is, hogy á Biblia Isten igéje, sőt bár á Biblia könyveinek száma, és Laistroma irva volna-is, arról az Irásról, melyben az á Laistrom taláztatnék, ugyan azont mondhatnok, hogy irva nincsen, hogy azt Isten iratta. Es így vagy arra kel jutnunk, hogy a keresztény Hitnek, első és derekafab Tudományát (tudni illik, hogy á Bibliában foglalt könyvek Isten szavai, és hogy oly éppen és tisztán marattak mint Isten iratta) csak az Ecclesiának kéziről kézre adot Traditiojából, és nem írott Bibliából vet Isten szavából hiszük: vagy

hogy nem igaz, hogy semmit Kereszteny hittel nem tartozunk hinni, á mit az Irásban nem olvasunk.

A' mint nyilván ki-tetzik ebből á Syllogismusból.

Qui non credit Scripturam esse, nihil credit quod est scriptum.

Sed qui nihil credit nisi quod est scriptum, non credit Scripturam esse.

Ergó, qui nihil credit nisi quod est scriptum, nihil credit quod est scriptum:

Minor. Scripturam esse, est aliquid non scriptum.

Seá qui nihil credit nisi quod est scriptum, non credit quod est non scriptum.

Ergó, qui nihil credit nisi quod est scriptum, non credit Scripturam esse:

Csak ez-is elégséges az Anyaszentegyház Traditioj méltóságának erősítésére. Mert azt kérdem; Lehetéges-e hogy az közönséges Anyaszentegyháznak kézzől kézre adot Tudományában hamisság legyen, vagy lehetetlen. Ha azt mondod hogy lehetetlen, világosan következik hogy szinte mint a szent Irást, úgy á több kézzől kézre adot Tudományit az Anyaszent-

szentegyháznak bőséggel kel fogadnunk. Ha azt feleled, hogy hamisság lehet az Anyaszentegyház és á Keresztenység Traditiojban, mindgyárt kétféle téfzed á Sz. Irások könyveiről való Traditiót, és gyanakodhatól, hogy szinte ez az egyik tanítása az Ecclesiának melyben az igazság mellől el-lépett. Ha pedig ily nagy derék dologban, mely az egész Keresztenység gyökerét és fundamentomát illeti, tudni illik, az sz. Irásról való bizonyfág-tételbe be vészük az Ecclesiának tanú-bizonyfágát, miért kel egy-ében meg-vetni? úgy mint, hogy á Halottakért imádkozni és alamfnát adni hasznos: hogy hét Sacramentom vagon: az Ur-Vacsora szolgatása áldozat: á dücsöült szenteket szabad azon kérni, hogy Istennek könyörögyenek érettünk, &c.

Ez á bizonyfág oly hathatosnak tet-czet Sz. Agostonnak, hogy I. cont. Epist. fund.c.5. azt mondgya: *Ego Euangelio non crederem, nisi me Catholicae Ecclesiae commoveret autoritas*. Az az, könnyebben meg-tagadna tellyességgel a Keresztenységet, és semmit nem hinne, hogy sem mint azt az Ecclesiát hamisságba keverődött gyülekezetnek alítani, melytől vette és tanulta a Szent-irást. Ebből Sz. Agoston azt hozza ki, hogy ha ugyan azon Ecclesia

melytől Manichæus (Luther, Calvinus) á Szent irást vette, és á melynek bizonyfágáért el-hitte, hogy ezek Apostoli Irások, hogy ezt az Euangeliomot, melyet Szent Máté neve alatt olvasunk Szent Máté írta &c. azt taníttya, hogy hamis, nem igaz á Manichæus (Luther, Calvinus) tanítása: szük-ség hogy mind a két dologban egy-aránt be-vegyük, vagy mind a kettőben egy-aránt meg vessük az ő bizonyfágot. Mert ha egyikben hazudhat, á másikban sem adhat *exceptio* nélkül valo bizonyos tanufágot. És így á kik hamissá téstik á Manichæusok (Lutheranusok, Calvinistak) ellen valo bizonyfágát annak az Ecclesiának, mely á szent Irást előnkbe adta: kétféfé téstik á szent Irás felől adot tanubizonyfágot is. Így az egész Keresztvény vallást bizonytalanná és kételkedésre méltóvá téstik. Azért bátran mondgyuk Sz. Agostonnal: *Disputare contra ea, quæ uniuersa tenet Ecclesia, insolentissime insania est.* Csintalan bolondság az ellen-vekedni, á mit az egész Anyaszentegyház bizonyosnak tartot: Kész balgatagság azon akadozni, és abban gáncot keresni, á mit az egész Ecclesia egyszer jóvá hagyott.

Hogy ha azért Embernek nem kel á
Hit

Hit dolgaira vakmerőül hajolni: hanem bizonyos okoktól kel vífeltetni, melyekkel mind Isten, mind világ előtt mentsege lehetsen, és á maga lelkének csendességét megnyerhesse: micloda okosság mutattya, hogy el szakadgyunk áttúl az Ecclesiától, mely minden Keresztényi igazfágnak oszlopa, kitől vettük és tanultuk á szent Irást; melyben á régi szent Jambor eleink üdvözültek; micloda tettetes okot (nem hogy igaz erős, és állandó bizonyfágot) találunk, melyel vagy Isten előtt, vagy emberek előtt, menedéket nyerhesünk, hogy á Reformata Religiot követtyük, melynek elől semmi formája nem volt? Mert annyit téstien á Reformáta mint előbbi formájára visszfa hozator. A Romai Vallástól pedig kálómböző minden Vallásnak, Luther vagy Calvinus előtt, soha nem volt formája. Avagy ha volt, Hol? Mikor? ki által. Ha pedig bizonyos, hogy az Apostolok idét á Romai Ecclesiában, igaz Hit és tudomány volt, á mint Szent Pál írta: Rom. 1. §. 12. hogy egy Hitben vagyon a Romaiakkal: *Per eam, quæ invicem est, Fidem vestram et meam:* ezt pediglen az Apostolok idejében meggyökerezet igaz Hitet soha annak utánna el nem változtatta, és új hamisságokkal
nem

nem mocskolta a Római Ecclesia, mint szem látomást ki tetszik az egész Egyházi Historiák, és egyéb tudos szent emberek írásból: bizonyos az-is, hogy miképpen egy Isten-nel, egy Keresztfégnél több nincsen, úgy egy Római Pápista hitnél több igaz Hit nem lehet. Ha azért egy Hiten kívül senki nem üdvözl, mint hogy ez Isten szava, oktalannul cselekszik valaki ezt nem követi, és Pápistává nem lesz.

Mert micfoda okosság, az örök üdvösség dolgában, elhadni a bizonyost a bizonytalanért, és bátorfágosb utat nem követni. Bizonyosb pedig és bátorfágosb abban a Hitben lenni, melyben minnyájan vallyák, hogy szent és Isten előtt kedves lehet s-üdvösségre juthat Ember, hogy sem azt követni, a miről lokan elhízik hogy veszedelemre viszen. Ha Bécsbe indulnék, de az utat nem tudnám, és akarnám érteni melyre kel mennem? Bizony, ha ki oly utat mutatna, mellyen soha senki nem említene, hogy valaki Bécsbe ment: merő balgatagság volna, ha á járt utat elhadnám, és afféle bizonytalan nyomot vennék előmbé. Tehát micfoda eszéféggel indulhatok menyország felé oly úton, mellyen csak egy sen járt azok között kik az egész Kereszttyén világ itilete szerint Menyországba jutottak.

tak. Szent Agoston a Halottakért imádkozot, Boldog-Afiszynak könyörgöt, mind az által szent volt, és üdvözl. Miért félték én, hogy ugyan azon Vallásban járván Menyországba nem juthatok? Tehát á ki okos ne szerencsételtesse üdvösségét, maga vélekedésének kockájára ne vesse örök üdvösségének elvesztését, hanem ahoz ragaszkodgyék á mi bátorfágosb, és á miben minnyájan meg alkofznak, hogy üdvözlhetünk, ha erkölcsünk meg felel vallásunknak.

Azért ha ez á gondolkodás meg győzte elmédet, kegyes olvasó, az igazságnak valóságos ismérvi után, ösztön ellen ne rugdoldoz. Tudom hogy sok lelki tusakodásid, emberi tekintet akadékid, és *politica* tartoztatásid lesznek: Mit mondanak az emberek felőled? Ki azt fogya itelni, hogy reménféért, előmenetért, kedvért cselekszel; nem szólok egyéb gondolatokról, mert mind azok csak ördögi jáczottatások: melyek mihelyt az Római Ecclesiában, ennyi sok böcsületes Uri személyekkel, kik az új vallásokból ki tértek, bé-lépsz: ottan szemeid hállyoga el-vétetvén, és az igaz Hinek csudálatos fényességével világosítatvan, mind azok az árnyékok, és ijeltő vázok mint a füst el-enyésznek; oly lelked is-mérid

mereti csendességét nyervén, magad sem-
győződ csudálkozással azt á szent válto-
zást, mélyet magadban fogsz tapasztalni.

Adná Isten mennél hamaréb látnunk
azt á napot, azt á dicfiretes és örvendetes
ünnep napot, melyben az egész Magyar-
ország egy nyelven szollyon: melyben á
Magyar Nemzet, ujonnan á régi egy igaz
Hitben eggyesülvén, egy Törvény, egy Fő-
alat, egy Keresztény gyölekezetben, egy
Istent áldgony és magasztaljon örökké.
Oh minémü öröm, micfoda vidámság vol-
na szivekben, micfoda örvendezés, egy más
között meg-öleles, micfoda nagy vigasztalás
á keseredet és búban borúlt Atyafiaknak,
kik szívök szorongatásával, keserves lelki
fájdalmával várják ezt az eggyesléget az
Országban! Mely nagy gyönyörűségére
vólna Felséges Királyunknak! mely nagy
dicsőségére az egész Orzágnak, békefégre
az Anyaszentegyháznak, lelki éppület-
re á földieknek, vigaságra mennyeknek!
Isten áldása szálljon fejekre azoknak, kik
jó példa adással lesznek másoknak, á Hit-
vallásában, és Tudományban való Eggyes-
légre, az Orzágnak békefégre, meg-
maradására, tisztelégére dicsi-
retre, ékefégre. A-
men.

Collectio Dissert. Theologic.